

ת"פ 16449/02/15 - אלכס הירש, חברת גולד פאר דלקים בע"מ, אשרף חמידאן, חברת ח.א.דיזל האומן (2009) בע"מ נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 16449-02-15 מדינת ישראל נ' הירש(עציר) ואח' 04 פברואר 2016

לפני כבוד השופטת מיכל ברק נבו
המבקשים (הנאשמים)

1. אלכס הירש
2. חברת גולד פאר דלקים בע"מ
- על ידי עוה"ד תמיר סולומון, שי טובים ותמים שיהאב
3. אשרף חמידאן
4. חברת ח.א.דיזל האומן (2009) בע"מ
- על ידי עוה"ד יעקב ואורי גולדמן

נגד

המשיבה (המאשימה)

מדינת ישראל
על ידי ב"כ עוה"ד אסתי ששון וזהבית עזרן קינד

החלטה

הבקשה והרקע לה

1. המבקשים בתיק זה פנו בבקשה להורות שעלויות סריקת חומר החקירה בתיק, בסך כ-25,000 ₪ בתוספת מע"מ, ימומנו מתוך סך הנכסים שנתפסו על ידי המשיבה מידי המבקשים. הנכסים שנתפסו הם אלה שפורטו בבקשה לחילוט זמני, שהוגשה על ידי המשיבה ביחד עם כתב האישום. צוין בבקשה דנן, כי הוצאות הסריקה נחלקות בין נאשמים 1 ו-3, לבין נאשמים 2 ו-4, כלומר - כל אחד מהשניים נדרש לשאת בסכום של 12,500 ₪ + מע"מ. עוד צוין כי הסריקה כבר בוצעה בפועל והחומר נמצא בידי המבקשים, אך הם טרם שילמו עבורה.

2. נגד המבקשים הוגש כתב אישום המייחס להם עבירות מיסוי, זיוף מסמכי תאגיד, קשירת קשר לביצוע פשע והלבנת הון. המשפט בעיצומו.

נימוקי הבקשה

3. לטענת המבקשים, מדובר ב"מגה-תיק", שכן חומר החקירה כולל עשרות אלפי מסמכים, מעל 150 קלסרים, חומרי מדיה, האזנות, שרטוטים, קלסרי תפוסים, קלסרי הנהלת חשבונות ועוד. לדברי המבקשים, הבקשה דנן מיועדת לאפשר הוצאה לפועל של זכות העיון של המבקשים, שכן ללא עזרה במימון התשלום לסריקת החומר, לא יוכלו המבקשים לממש את זכות העיון הנתונה להם.

לטענת המבקשים, בית המשפט העליון כבר אישר בעבר החלטה שבה נקבע כי במקרים נדירים, רשאי בית המשפט להורות על נשיאה בעלויות המימון מתוך נכסים תפוסים, וזאת בבש"פ 9191/12 **מדינת ישראל נגד קנרש** [1] [3.1.13] **[עניין קנרש]**. באותו עניין קבע בית המשפט העליון כי חרף פסיקה עקבית של בית המשפט, כי התשלום עבור צילום וסריקת חומר מכח סעיף 74 **לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב]**, **התשמ"ב-1982 [החסד"פ]** מוטל ככלל על שכמה של ההגנה, קיימים מקרים חריגים שבהם ניתן להטיל את הנשיאה בעלות בדרך אחרת, וכך נעשה בעניין קנרש.

לפיכך, מבקשים המבקשים, לנגד דרך זו גם במקרה דנן.

תגובת המשיבה

4. לטענת המשיבה, יש לדחות את הבקשה על הסף. בקשה זוהי הוגשה על ידי מבקשים 3 ו-4 ביום 24.7.15 ונזנחה על ידם, לאחר שלא השיבו להחלטת בית המשפט מיום 7.8.15 שבה נדרשו לפרט מהו החומר שחסר להם, לשיטתם. ביום 17.8.15, משלא הגיבו מבקשים 3 ו-4 להחלטת בית המשפט, פנתה המשיבה בבקשת הבהרה ותזכורת, ובית המשפט נתן החלטתו באותו יום כי בהעדר תגובת המבקשים לא יינתן להם מבוקשם. לפיכך, אין להיעתר לבקשה שהוגשה כעת.

עוד מציינת המשיבה, כי גם לגופו של עניין יש לדחות את הבקשה מאחר שאין לה כל יסוד בדיון. זכות העיון בחומר החקירה, שכוללת גם את זכות ההעתיקה, מעוגנת בסעיפים 74 - 75 לחסד"פ. מסעיפים אלה עולה כי על התביעה להעמיד לעיונו של נאשם את חומר החקירה ואת רשימת חומר החקירה, ומכאן עולה בבירור שהעתקת החומר מוטלת על הנאשם וסנגורו.

5. עוד מציינת המשיבה, כי חלקים נרחבים מחומר החקירה, לרבות ההודעות על צרופותיהן, נסרקו זה מכבר על ידי המשיבה והועברו לידי המבקשים, לפני משורת הדיון, בשלב מוקדם של ההליך, כך שממילא, חלק ממלאכת הסריקה כבר נחסכה מהמבקשים.

ב"כ המשיבה הפנתה לבש"פ 1956/12 **מדינת ישראל נ' אלגמיל** [7.8.12] **[עניין אלגמיל]**, שם חזר בית המשפט העליון על ההלכה שלפיה ההגנה נושאת בעלויות העתקת חומר החקירה, ורק במקרים חריגים ויחודיים בית המשפט יוכל לסטות מדרך המלך ולהורות כי חלוקת העלויות תתבצע באופן אחר. נקבע בעניין זה, כי כל עוד התביעה עומדת בחובתה לאפשר לסניגורים תנאים הולמים לעיון בחומר החקירה והעתקתו, אין היא מחויבת לשאת בעלות העתקת החומר.

במקרה דנן, למבקשים היכולת הכלכלית לממן את הגנתם. נוסף על כך, לא כל רכושם נתפס. המקרה אינו נופל בגדר המקרים החריגים והיחודיים שיש בהם להצדיק סטייה מההלכה והמבקשים לא הצביעו על כל טעם כאמור. לדברי המשיבה, לא מדובר ב"מגה תיק", למשל - בהשוואה לעניין אלגמיל, שם היה מדובר במאות קרגלים של חומר חקירה.

6. לכך מוסיפה המשיבה כי ערך הכסף המיועד לחילוט, שנתפס במסגרת הצו הזמני, הוא זניח ביחס לגובה הסכומים

שבהם מדובר באישומים בגין עבירות הלבנת ההון המיוחסות למבקשים.

למבקש 1 נתפס סכום במזומן העומד ע"ס של 190,000 ₪, וכן נתפס בית מגורים משותף וכלי רכב, נכסים שאינם נזילים בשלב זה. למבקשת 2 נתפס סכום כסף בחשבונות הבנק שלגביו טוען הבנק לזכות. משכך, אין מדובר בסכום כסף נזיל ואם תורשע המבקשת 2, יתקיים דיון בעניין הזכויות בכספים. כמו כן, נתפסו כלי רכב, שלגביהם הסכימו מבקשים 1 ו-2 למכירה, אך המכירה טרם בוצעה. גם כאשר תבועז המכירה, היא אינה צפויה להניב סכום כסף משמעותי.

ביחס למבקשים 3 ו-4: סך כל התפוסים בחשבון הבנק עומד על כ- 180,000 ₪, וגם בעניינם טוען הבנק לזכות. מבקשים 3 ו-4, המשיבה והבנק חתמו על הסכם משותף שלפיו חשבון הבנק יוקפא בשלב זה, בלי להכריע בשאלת קדימות הזכויות, ומכאן שמבקשים 3 ו-4 מנועים מלהשתמש בכסף התפוס.

בשונה מענייננו, הרי שבעניין קנרש דובר על רכוש תפוס בשווי עשרות מליוני שקלים, ובית המשפט התייחס לעובדה זו בהחלטתו.

7. המשיבה הפנתה גם להחלטה בעניין ת"פ (מחוזי תל אביב) 21218-07-13 **המחלקה לתיקים מיוחדים נ' אילן שפק** [14.11.13], שם דחה בית המשפט בקשה לחייב את המדינה לשאת בעלויות של סריקת חומר חקירה או מימונו מתוך כספים שנתפסו וקבע כי הוצאות הסריקה יתחלקו שווה בשווה בין הנאשמים.

דין והכרעה

8. עיינתי בטענות הצדדים וקראתי את הפסיקה הרלוונטית. הגעתי למסקנה כי דין הבקשה להידחות. ההלכה הרווחת היא זו שנקבעה **בעניין אלגמיל**. באותו מקרה קבע בית המשפט כי הטלת עלות סריקתו של חומר החקירה על התביעה אינה הדרך המקובלת בהליכים פליליים על פי סדרי הדין. עם זאת, יתכנו מקרים חריגים, שבהם יסטה בית המשפט מהכלל שלפיו ההגנה נושאת בעלות צילום החומר:

"השימוש בסמכויות הללו [הסמכות הטבועה של בית המשפט לפי סעיף 3 לחסד"פ והסמכות לפי סעיף 19(ב) לחסד"פ - מ.ב.ג.] צריך להיעשות במקרים חריגים. אין הוא יכול להיות גורף ואפריורי, בחינת "מסלול עוקף" שיגרתי להכרעת המחוקק כפי שנקבעה בסעיפים 74-75 לחוק סדר הדין הפלילי, ועליו להיות מותאם לנסיבות העניין. רשימת השיקולים שנזכרו ושעוד יובאו לקמן אינה ממצה, ואולם אין ספק כי במקרים בהם מדובר בחיוב התביעה לשאת בהוצאות ההעתקה נועד הדבר לענות על האינטרסים של ההגנה, על בית המשפט לבחון היטב הן את הצורך בהוצאות אלה, הן את יכולתו הכלכלית של הנאשם לשאת בהן והן את החלופות הקיימות במסגרת חוק הסניגוריה הציבורית - והכל תוך התחשבות בברירות המחדל הקבועות בחוק; כאשר מדובר בשיקולים הקשורים ליעילות ההליך יש לבחון בנוסף את מידת התועלת ביחס לעלות. לדוגמה, בענייננו סברה התביעה, כי אין הצדקה מבחינתה לסרוק את מלוא החומר - ויתרה לצרכיה על סריקת חלקים ממנו (ובכך חסכה, מן הסתם, כספי ציבור); מדוע עלינו להניח מיניה וביה כי מלוא החומר נדרש להגנה? בקשה לסריקת חומר חקירה על חשבון התביעה תישקל כשהיא באה מפי מי שטרח לעיין בחומר, ויודע לנמק מדוע אותם חלקים מהחומר שלא נסרקו נחוצים לו באופן המצדיק את הטלת הוצאות הסריקה על התביעה. בקשה כאמור תתקבל רק לאחר

שתיבחן האפשרות לחלק את עלותה בין הנאשמים. שיקולים אלה ייבחנו - בדומה לגישה שננקטה גם במשפט האמריקאי - על רקע תכליותיהן של זכות העיון בפרט, וזכות היסוד להליך הוגן בכלל" [פסקה ל"א להחלטה].

בעניין **קנרש** אכן, סטה בית המשפט מהכלל, והקריטריונים שהובילו לכך היו קשורים בכמות החומר לצילום (מאות ארגזים) וגובה סכומי הכסף שהיו תפוסים בידי המדינה (עשרות מליוני שקלים).

במקרה שלפנינו היקף החומר, אף כי אינו קטן, אינו כה גדול. מדובר ב-150 קלסרים. נוסף על כך, חלק נכבד ביותר מהחומר כבר נסרק, לפני משורת הדין, ונמסר למבקשים מבעוד מועד, על ידי המשיבה. כאן חשוב לציין שב"גלגול קודם" של הבקשה דרשתי ממשיבים 3 ו-4 להודיע מה מהחומר עדיין חסר להם, והם לא השיבו עד היום.

נוסף על כך, סכומי הכסף התפוסים הם פחות מ-200,000 ₪ לגבי כל מבקש, בעוד סכומי הכסף שמיוחסים למבקשים במסגרת עבירות הלבנת ההון הם בסך של מעל 213 מיליון ₪ למבקשים 1 ו-2, ומעל 7 מיליון ₪ למבקשים 3 ו-4. גם הרכוש התפוס מצוי חלקו במחלוקת, וחלקו בנכסים לא נזילים. חשוב לזכור כי המבקשים שלפניי מיוצגים בייצוג פרטי, ולא שמעתי נימוקים ממשיים של חסרון כס, לא כל שכן הוכחות לכך.

אך לאחרונה, בבש"פ 5881/15 **מדינת ישראל נ' רונאל פישר** [15.12.15], בפסקה לז, קבע בית המשפט העליון כי ההגנה תישא בעלות הוצאות התמלול (תכתוב) של החקירות המתועדות באופו חזותי או קולי ודחה בקשה להטיל את הוצאות התכתוב על התביעה.

סוף דבר

9. הפועל היוצא מכל האמור הוא כי לא מצאתי שבמקרה דנן מתקיים איזה מהמאפיינים המצדיקים חריגה מהכלל שלפיו ההגנה נושאת בעלות סריקת החומר, והבקשה נדחית.

המזכירות תשלח החלטתי זו לצדדים.

ניתנה היום, כ"ה שבט תשע"ו, 04 פברואר 2016, בהעדר הצדדים.

[1] בטעות נכתב שמו של המשיב בהחלטה של בית המשפט העליון "קרנש", אך כפי שניתן לראות בכתב האישום בבית המשפט המחוזי ובהחלטה שם, שמו יניב קנרש